

III

GHICITORI.

(M I N T Ș U Ń)

ACU

1. Mic sam,
Mari sam,
Toată lumea u ȝnves.
Ugudeà, tse-i?

BĂLTIȚA

2. Am ună cătsauă,
Toată zuȝa latră.
Și seara cȝn vini,
Si culcă dupu ușă.
Ugudeà, tse-i?

3. Am un cȝni,
Toată zuȝa latră;
Ca vini searta,
Si scundi dupu ușă.

4. Belca-ń latră zuȝa'n deal
Și noaptea stă scunsă.

BOAREA

5. An am un porc ăń rid,
Tucu fatsi gu-u, gu-u.
Și nu l-ari locu.
Ugudeà, tse-i?

BRITȘU

6. An am, ăń am un pul',
Amnă di pri tumbă, tumbă,
Nits cȝn nu zastă.
Ugudeà, tse-i?

ACUL

1. Mic sânt,
Mare sânt,
Toată lumea o îmbrac
Ghici, ce este?

SECUREA

2. Am o caȝeà,
Toată ziua latră.
Și când se face seara,
Se culcă după ușe.
Ghici, ce este?

3. Am un câine,
Toată ziua latră;
Când se face seara,
Se ascunde după ușe.

4. Belca îmi latră ziua în deal
Și noaptea stă ascunsă.

VÂNTUL

5. Am un porc în deal,
Face mereu gu-u, gu-u.
Și nu-și găsește astâmpăr.
Ghici, ce este?

BRICIUL

6. Îmi am, îmi am un puiu,
Umblă de pe o măgură pe alta,
Niciodată nu se oprește.
Ghici, ce este?

7. Ań am un pul',
Tucu pri rid, rid amnă,
Făr di si si zăcătşască.

8. Ań am un gulub alb,
Tucu di pri tşucă, tşucă meardzi
(Tucu di pri zeană zeană
meardzi)
Fără si zăstă.

BUMBACU CU VITLA ¹⁾

9. Am ună băbă,
După un munti neş meardzi,
Dupu ună gărduşcă.
Ugudeà, tse-i?

BUREATILI

10. Am ună băsearică,
Pri un direc sta.
Ugudeà, tse-i?

CAIŞTURU CU CAIŞTURITSA

11. Ań am doş caişturitse, doş
caiştur, doş pulchitsă şi doş
cucurets.
Ugudeà, tse-i?

CĂLINCA

12. Ań am un potş
Plin di mirdzań roşi.
Ugudeà, tse-i?

CĂNDIL'U

13. Ań am un trindafil
Ăn mejlucu di ńari.
Ugudeà, tse-i?

CAPU

14. Am ună leajcă cu şaptei gauri.
Ugudeà, tse-i?

7. Ūmi am un puiu,
Din deal în deal mereu umblă,
Fără se se oprească.

8. Ūmi am un gulub alb,
Mereu umblă din deal în deal,
(Mereu din deal în deal umblă)
Fără să se oprească.

BUMBACUL ŞI FUSUL

9. Am o babă,
După un munte ninge zăpadă,
După un gard.
Ghici, ce este?

CIUPERCA

10. Am o biserică,
Stă pe un stălp.
Ghici, ce este?

BĂRBATUL CU FEMEEA

11. Am două femei, doi
bărbaţi, două puichi şi
doi cocoşi.
Ghici, ce este?

RODIA

12. Am un urcior
Plin de rubini roşii.
Ghici, ce este?

CANDILA

13. Am un trandafir
In mijlocul (unei cantităţi) de
miere
Ghici, ce este?

CAPUL

14. Am o tıgvă cu şaptei gauri.
Ghici, ce este?

CAPRA

15. An am ună bătă,
Pri iundi treatsi
Coti un bob al' scapă.
Ugudeà, tse-i?

CARTEA

16. Un cõmp alb cu oi negri.

TȘARCU (DI MOARĂ)

17. Am un cupilaș răsedit din
zur ân zur tot cu răvoț
și tot butșaști.
Ugudeà, tse-i?

18. Am un cupilaș cu 40 di
piștol' ân brõn.

TȘOULA și UPINCA

19. Am una bătă;
Până-i uarbă,
Ăi bună.
Ca să-l'-tși prueadă,
Nu-i bună.
Ugudeà, tse-i?

TȘURAPU

20. Șarënu, marënu golu glupnuva.

Ugudeà, tse-i?

CORNU CU COARNILI

21. Am un ampirăt, aschieril' toți
cu roși ruba sa priminits,
jeț cu veardi rubă.

Ugudeà, tse-i?

22. La un ampirăt tots aschieril'
al' sa roș; ara jeț ăi vinăt.

CAPRA

15. Am o babă,
Pe unde trece
Ii scapă câte un bob.
Ghici, ce este?

CARTEA

16. Un câmp alb cu oi negre.

ROATA MORII

17. Am un flăcău împodobit de
jur împrejur numai cu revol-
vere și tot bubue.
Ghici, ce este?

18. Am un flăcău cu 40 de
pistoale în brâu.

GHEATA și OPINCA

19. Am o babă;
Până-i oarbă,
Este buna.
Când începe să zărească,
Nu este bună.
Ghici, ce este?

CIORAPUL

20. Preștriț, împeștrițat [piciorul]
gol întră înăuntru.

Ghici, ce este?

CORNUL CU COARNELE

21. Am un împărat, toți soldații
sânt îmbrăcați cu haine roșii,
el cu haine verzi.

Ghici, ce este?

22. Toți soldații unui împărat
sânt îmbrăcați în roșiu, iar el
este în haine vinete.

CUSORU

23. Añ am un dead
Cu'nñ dinti'n gõrb.
Ugudeà, tse-i?

24. Am un britș di pri ramurã
ramurã meardzi.

FĂRINĂ DI ALB GĂRNIȘOR

25. Am un foali plin di alb
mătșcats.
Ugudeà, tse-i?

FOCU

26. Am un bou roș,
Iundi si culcă,
Iarbã veardi nu jasi.
Ugudeà, tse-i?

27. Añ am un bou roș
Iundi șadi, iarbã veardi
nu cucneaști.

FUMU

28. Scandala mandala
Panã la Domnu.
Ugudeà, tse-i?

29. Tãta-su nu si rudi,
Il'-su si dusi la Dõmnu.

30. Tãt-su si dus-au ãn tser
Și il'-su ancã nifat.

FUSU

31. Am un cupilaș,
Scupi-la ãn cur,
Puni-la pri cal.
Ugudeà, tse-i?

32. Am un cal
Scupi-l ãn cur
Ancalicã-la.

COSORUL

23. Am un moș
Cu un dinte în spate.
Ghici, ce este?

24. Am un briciu, din ramurã în
ramurã merge.

FĂINĂ DE GRĂU ALB

25. Am un foale plin de
bucãți albe.
Ghici, ce este?

FOCUL

26. Am un bou roșiu,
Unde se culcă,
Iarbã verde nu crește.
Ghici, ce este?

27. Imi am un bou roșiu,
unde șade, iarbã verde
nu rãsare.

FUMUL

28. Scandala mandala
Pãnã la Dumnezeu.
Ghici, ce este?

29. Tatã-sãu nu se nãscù,
Fiu-sãu se duse la Dumnezeu.

30. Tatã-sãu s'a dus în cer
Și fiu-sãu încã nenãscut.

FUSUL

31. Am un flãcău,
Scupã-l în cur,
Pune-l pe cal.
Ghici, ce este?

32. Am un cal
Scupã-l în cur
Incalecã-l.

GARDU

33. Ună sută di frats
 Ân un brøn ątsinsų.
 Ugudeà, tse-i?

GHĪUMU

34. Un rap cu ună mōnă.
 Ugudeà, tse-i?

GURA ¹⁾

35. An am un așor plin di cal'
 al'bi. Saldi un roș în mējluc
 tucu al' clutsă' aști.
 Ugudeà, tse-i?

ISCRA

36. Ia-u, ia-u și nu-u ari.
 Ugudeà, tse-i?

BROASCA

37. Ploatșă disupră,
 Ploatșă dijos,
 Âm mējluc răzint.
 Ugudeà, tse-i?

JEL'CA

38. Am ună babă cupirită cu
 ună scundură di jos și di
 disupra.

LĂSTINU CU TICFA

39. Tindi funi, dună gl'em.
 Ugudeà, tse-i?

LEAGĂNU

40. Am un cal, șaua sub
 foali u poartă
 Ugudeà, tse-i?

GARDUL

33. Ună sută de frați
 Incinși cu un singur brâu.
 Ghici, ce este?

GHIUMUL

- (urcior mai mare de aramă)
 34. Un arap cu o mână.
 Ghici, ce este?

GURA

35. Imi am un grajd plin de cai
 albi. Numai unul roșiu în mij-
 locul lor mereu îi ghiontește.
 Ghici, ce este?

SCÂNTEIA

36. Iată-o, iată-o și nu este.
 Ghici, ce este?

BROASCA ȚESTOASĂ

37. Placă deasupra
 Placă de desupt
 In mijloc argint.
 Ghici, ce este?

BROASCA ȚESTOASĂ

38. Am o baba acoperită cu
 o scândură de desupt și
 deasupra.

FOAIA DE DOVLEAC

39. Intinde funie, adună ghem.
 Ghici, ce este?

LEAGĂNUL

40. Am un cal, poartă șeaua
 sub burtă.
 Ghici, ce este?

¹⁾ Vezi No. 41.

LIMBA

41. Ań am ună băsearică plină
cu cal' al'bj̄ și ń mējlucu lor
ăi un roș tse tucu l'a clu-
tsăjaști.

Ugudeà, tse-i?

42. Ań am ună triușă plină
cu cal' al'bj̄, saldi un roș;
tse-i?

LINGURA

43. Ań am un bou
Tot antră ń pleamnitsă,
Saldi coada nu-l' antră.

Ugudeà, tse-i?

LOSTU DI UȘĂ

44. Zuȃa 'n zăndan,
Noaptea'n migdan.

45. Am un dead,
Noaptea ȃasi,
Zuȃa si scundi.

Ugudeà, tse-i?

LĪUBINITSA

46. Strinzi funea,
Dună leamni.

Ugudeà, tse-i?

LUȘNACU

47. Am patru frats ń ună că-
meașă. Ugudeà, tse-i?

LĂSTINA CU TICFA

48. Tinde funia'
Dună gl'em.

MAMCA

49. Am un ch̄esi plină di mel'.
Ugudeà, tse-i?

LIMBA

41. Am o biserică plină
cu cai albi și ń mijlocul lor
este unul roșiu, care ńi tot
ghiontești (lovește cu piciorul).

Ghici, ce este?

42. Am o curte plină cu
cai albi, numai unul este roșiu;
ce este?

LINGURA

43. Am un bou
El intră ńtreg ńn grajd,
Numai coada nu-i intră.

Ghici, ce este?

ZĂVORUL (de lemn) DELA UȘE

44. Ziua ńn ńntuneric,
Noaptea la lumină.

45. Am un moș,
Noaptea iese,
Ziua se ascunde.

Ghici ce este?

PEPENELE VERDE

46. Strânge funea,
Adună lemne.

Ghici, ce este?

NUCA

47. Am patru frați ńnr'o cămașă.
Ghici, ce este?

FOAIA CU DOVLEACUL

48. Tindi funia,
Adună ghem.

PIPOTA

49. Am o pungă plină de meu.
Ghici, ce este?

MĂNUȘA DI STUMNNITȘCĂ MĂNERUL DE LA ULCIOR

50. Ań am un dead
C'ună mănușă'n gorb.
Ugudeà, tse-i?

50. Imi am un moș
Cu un măner la spate.
Ghici, ce este?

MAȘA

51. Ań am ună babă
Cu doį dints mățscats.
Ugudeà, tse-i?

CLEȘTELE (de prins foc)

51. Am o babă
Cu doi dinți mari.
Ghici, ce este?

MEL'U

52. Ań am un tăgărdžic
Plin di puparnic.
Ugudeà, tse-i?

MEIUL

52. Am o traistă
Plină de papară.
Ghici, ce este?

MOARA

53. Ań am ună babă,
Urdă cacă.
Ugudeà, tse-i?

MOARA

53. Am o babă,
Urdă cacă.
Ghici, ce este?

MUTUVILA ¹⁾

54. Fių vaca, fių naca
Păn la rog mustăchina.

RĂȘCHITORUL

54. Fiu așa, fiu altfel
Pănă la corn mustăți.

NASU

55. Seac di moali viseaști.
Ugudeà, tse-i?

NASUL

55. Sec de moale atârnă.
Ghici, ce este?

NUCA

56. Ań am patru frats,
An ună cămeașă criscuts.
Ugudeà, tse-i?

NUCA

56. Imi am patru frați
Intr'o cămeașă crescuți.
Ghici, ce este?

57. Pidisupra coajă,
Anauntru ńez.

57. Pe deasupra coajă
Inăuntru miez.

PALIȘNICU

58. Ań am un gulub alb,
tucu amnă pri sub pimint
și nu si veadi.

FIERUL LAT AL PLUGULUI

58. Am un gulub alb,
Mereu umblă pe subt pământ
și nu se vede.

Ugudeà, tse-i?

Ghici, ce este?

¹⁾ Ghicitoare bulgărească, în care sunt amestecate cuvinte românești.

PEARA

59. Ań am un bou breaz ńn frunti,
Tot antră ńn pleamnitsă,
Saldi coada nu-l' antră.

Ugudeà, tse-i?

PIDUCL'U

60. Am un bil'juc di ports,
Tucu ńn urman pasc.

Ugudeà, tse-i?

61. Am un birbeatsi,
Antru doĳ muntsă si jungl'ă

PODNITSA ŐI TSQSTU

62. Baba cucovi,
Deĳu stupovi.

PORTSIL' CU JIRU

63. Au! au! pri cupatŝ,
Dĳingăr mńngăr pri pimint.

Ugudeà, tse-i?

PORCU CU PEARA

64. Visuli visi.
Cartuli carti,
Părdna visuli,
G'uze cartuli.

Ugudeà, tse-l?

PRĂŐLEANU

65. Am un dead,
Scupi-la ńn cur,
Puni-la pri caĳ.

Ugudeà, tse-i?

SCANDU

66. Am un dead
Cu treiĳ par ńn grōb.

Ugudeà tse-i?

PARA

59. Imi am un bou breaz ńn frunte
Tot intră ńn grajd,
Numai coada nu-i intră.

Ghici, ce este?

PĂDUCHELE

60. Am o turmă de porci,
Pasc mereu ńn pădure.

Ghici, ce este?

61. Am un berbece
Se jungheie ńntre doi muntĳi.

TAVA CU CAPACUL

62. Baba cucovi,
Moŝu stupovi.

PORCII CU GHINDA

63. Au! au! pe copaciu,
Gingăr, mńngăr pe pămńnt.

Ghici, ce este?

PORCUL CU PARA

64. Visuli atărnă,
Cartuli carti,
Beŝi visuli,
Il luă cartuli.

Ghici, ce este?

PRISNELUL

65. Am un moŝ,
Scuipă-l ńn cur,
Pune-l pe cal.

Ghici, ce este?

SCAUNUL

66. Am un moŝ
Cu treiĳ pari ńn spate.

Ghici, ce este?

SOARILI

67. Ari un fur; tucu s'anc'iz,
Nu s'anc'li di el aş antră.

Ugudeà, tse-i?

SOBA

68. Ań am ună feată,
Ăn iarna u vor tots,
Veara nitsun nu-u va.

Ugudeà, ce-i ?

69. Ań am tse am,
Ni ńn misur si puni,
Ni ńn moń si catsă,
Ma di el ma dulsi no-ari.

Ugudeà, tse-i?

ŞANDANU

70. Am un dead,
C'un par ńn cur.

Ugudeà, tse-i?

ŞARPILI ili NĀPŔŦCA

71. Di şăŔŔt mai şăŔŔt,
Ăn moń nu si catsă.

Ugudeà, tse-i?

STRUMINAREA

72. Am ună bábă
C'un piduclu'n frunti

Ugudeà, tse-i?

STĀRNIŞTEA

73. CŔti steali la DŔmnu,
CŔti tsapi ńn pimint.

Ugudeà, tse-i?

STOG

74. Am un dead cu ună bilă'n cur.
Ugudeà, tse-i?

SOARELE

67. Există un fur; oricăt ai ńncuia
Nimic nu se ńncuie, el
İşi intră.

Ghici, ce este ?

SOBA

68. Am o fată,
Iarna o vor toţi,
Vara nu o vreań niciunul.

Ghici, ce este ?

69. Am ce am,
Nici ńn strachină se pune,
Nici ńn mâini se prinde,
Inşă mai dulce ca el nu există.

Ghici, ce este ?

SFESŦNICUL

70. Am un moş,
Cu un par ńn cur.

Ghici, ce este ?

ŞARPELE sau NĀPĀRCA

71. De pestriţ ce este,
In mâini nu se prinde.

Ghici, ce este ?

IMBOLDUL

72. Am o babă
Cu un păduche ńn frunte.

Ghici, ce este ?

MIRIŞTEA

73. Câte stele sunt la Dumnezeu,
Atâtea Ŧepi sunt ńn pământ.

Ghici, ce este ?

STOG

74. Am un moş cu un par ńn cur.
Ghici, ce este ?

75. Am un moș
Sta pri ună bilă.
Ugudeă, tse-i?
75. Am un moș
Stă pe un par.
Ghici, ce este?

76. Am una bătă
Sta pri una bilă.
Ugudeă, tse-i?
76. Am o babă
Stă pe un par.
Ghici, ce este?

STĂRNȘTI CU SEATSIREA

77. Iundi criv l'utnic,
Tsi mi'ntreb capră.

MIRIȘTEA ȘI SECERA

77. Unde este ceafă strămbă,
Ce mă întrebi capră.

STUMNITȘCĂ

78. Am ună niveastă,
Di la ūom la ūom meardzi
Și tots ău sărută.
Ugudeă, tse-i?

ULCIOR (mai mare)

78. Am o nevastă,
Merge dela om la om
Și toți o sărută.
Ghici, ce este?

SULU

79. Un lucru la tsots ūaminil'
la tribuiaști și pri două
leamni sta.
Ugudeă, tse-i?

SULUL

79. Un lucru care trebuie la toată
lumea și stă pe două lemne.
Ghici, ce este?

TOMPĂNA ȘI FEATILI

80. Lucru ihtibăros ișo,
Glasu mari si uzo,
Lisițali că ișoră,
Coadili năprătsoră.
Ugudeă, tse-i?

TOBA ȘI FETELE

80. Lucru de seamă ieși,
Glas mare se auzi,
Cum ieșiră vulpile,
Iși întinseră cozile.
Ghici, ce este?

TUNITU

81. Am un lup, con zăurlă,
ân lantă lumi si udi.
Ugudeă, tse-i?

TUNETUL

81. Am un lup, când începe să urle
în lumea cealaltă se aude.
Ghici, ce este?

TSĂTSĂLI DI VACĂ

82. Am patru stumnitșchi
Cu capu lănjos.
Ugudeă, tse-i?

TIȚELE DE VACĂ

82. Am patru urcioare
Cu capul în jos.
Ghici, ce este?

TICFĂ

83. Tindi fuñă,
Dună gl'em.
Ugudeà, tse-i?

TIGAN'Ă

84. Ună călugăriță
Cu ună cusitsă.
Ugudeà, ste-i?

UOCL'IL'

85. Am doi frats,
Un munti l'a dispartii;
Tucu si sigăjes si si veadă.
Și nu si pot videari.
Ugudeà, tse-i?

UOU

86. Am ună butseață plină cu
vin și cu rachiiță, ama nu și
burves.
Ugudeà, tse-i?

87. Am ună butseața jimitati vin,
jimitati rachiiță.

88. Zid zăzidan,
Var vărusan,
Nitu dupcă,
Nitu prizorcă.

UREACL'A

89. Jimitati di par di zid zăcătșot
Ugudeà, tse-i?

UȘA

90. Pri sfaca țom l'andireazi
Pri sfaca țom la prișteată.
Ugudeà, tse-i?

DOVLEAC

83. Intinde funie,
Adună ghem.
Ghici, ce este?

TIGAIE

84. O călugăriță
Cu o cosiță.
Ghici, ce este?

OCHII

85. Am doi frați,
Un munte îi desparte;
Mereu se încearcă (tind) ca să
se vadă
Și nu se pot vedeà.
Ghici, ce este?

OUL

86. Am un butoiaș plin cu vin și
cu rachiu, dar nu se amestecă.
Ghici ce este?

87. Am un butoiaș jumătate vin,
jumătate rachiu.

88. Zid zidit,
Var văruiț,
Nici gaură,
Nici ferestruce.

URECHEA

89. Jumătate de par de zid atârnat.
Ghici, ce este?

UȘA

90. Pe fiecare om îl îndreaptă,
Pe fiecare om îl așteaptă (pri-
mește).
Ghici, ce este?

VĂRTEȘLI

91. Ăń am patru suror,
Tucu si tsăpes și nu pot
Si si jungă.
Ugudeà, tse-i?

92. Ăń am patru suror,
Tucu si putires și nitscon
Nu pot si si jungă.

VIRGHILI

93. Am un bou,
Con si culcă,
Uaosili al' tsi dună.
Ugudeà, tse-i?

VITLA DI BUMBAC ¹⁾

94. Am un munti,
La ună parti neaună,
La lantă gardușcă.

ZEASTILI

95. Am zați onș, tots cu
căti ună ploțșă ăń cap.
Ugudeà, tse-i?

ZUȚA ȘI NOAPTEA

96. Am doȚ suror, tucu si
putires, nu pot si si muȚbă
nitsi unaȚară.
Ugudeà, tse-i?

97. Am doȚ suror, tucu pri urdin
puviles.

98. Ăń am doȚ suror:
Ună albă lantă neagră;
Tucu si putires,
Și nu pot si si nuȚbă.

VĂRTELNIȚĂ

91. Am patru surori
Mereu se alungă și
Nu pot să se ajungă.
Ghici, ce este?

92. Am patru surori,
Mereu se gonesc
Și niciodată nu pot să se ajungă.

VERIGELE

93. Am un bou,
Când se culcă,
Oasele îi se adună.
Ghici, ce este?

FUSUL DE BUMBAC

94. Am un munte,
Intr'o parte zăpadă,
In cealaltă parte gard.

DEGETELE

95. Am zece înși toți cu
Câte o placă pe cap.
Ghici, ce este?

ZIUA ȘI NOAPTEA

96. Am două surori, mereu se
gonesc și nu pot să se întâl-
nească niciodată.
Ghici, ce este?

97. Am două surori, mereu pe rând
stăpănesc.

98. Imi am două surori:
Una albă, alta neagră;
Mereu se gonesc
Și nu pot să se întâlnească.

¹⁾ Vezi No. 9.

ARȘONU (RĂȘONU)

99. Tse am di am?

— Am un frati, toată zuța din cur ằn cap mearzi; ca vini noaptea, si fatsi ằn doj, si culcă.

Tse-i?

UZIRU VACĂL'Ă

100. Tse am di am?

Am patru stumnitșchi plini di apu; tucu cu rostu la josu sta și nu si tureaști apa. Tse-i?

ARȘIN (cot pentru măsurătoare)

99. Ce am, de am?

— Am un frate, toată ziua merge din cur în cap; când vine noaptea, se face în două și se culcă.

Ce este?

UGERUL VACII

100. Ce am de am?

Am patru ulcioare pline de apă; mereu stau cu gură în jos și nu se varsă apa. Ce este?